סבר לה כר׳ יוסי הגלילי. וקמ״ל דאע״ג דלא מיבעיא ליה לרבנן: **אי אפשר לצמצם.** הילכך לא היו עורפין לכל אחת מהנהו תרתי קרובות: **אפשר לצמצם.** וקרובה אפילו קרובות: **וייתנו.** כדפרשינן לעיל: **דכולי עלמא אפשר לצמצם.** דלרבי יוסי הגלילי פטירה להו: **מאי חזי עלה.** מליבא דרבנן: **שתי עגלות.** דלפסר לצמצם וקרובה אפי׳ קרובות: **לייתי תרתי.** דהא לא מצי לאתנויי דהא אתיכן: **א״א לצמצם.** הילכך מצו לאתנויי: **ההוא דבריא נפק ברישא.** דמרוב בריאותו קדם את חבירו: **הכהן נוטל כחוש.** לרבי עקיבא: **והא משמנים תנן.** דמשמע מה שיפה (ג) ט] הסור מבכירו ואותן דמיס יחלוקו: **אדאכלת בפניאתא בבבל.** בעוד ז]שהייתה אוכל ממריס בבבל ומעדן י] עלמך: **תרגימנא.** להאי מילתא דר׳ עקיבא ודייקינן לה מסיפא: **דבי הדדי פליגי.** דלתרוייהו יהא חלק בשניסה ס״ג יחלוקו את שתי: **שומן יהא ביניהן.** מה שאחד שמן יפה מבכירו יהא מוטל ביניהם ועליו יבאו לדין ויטעון ישראל לכהן חייבי רחמיה כו׳ כי היכי דסבר ר׳ עקיבא בסיפא המוליא מבכירו עליו הרחיה: **מאי טעמא דר״ם.** דקתני סתמא דמתני׳ חייב בתמורת: **אי בכור הוא כוליה דידי.** והאי דקתני חלק אחד הוי מוקן ומהדרנא ל] לך ניהלך ושקילנא מתנות מיניה: **עשו שאינו זוכה כזוכה.** מע״פ שלא זכה כהן בהחיך דהא לא מטא לידיה מעולם עשאוהו כאילו זכה בו הואיל ומעיקרא הוה שייכא ביה יל כהן דשמא לידיה יג] ניהוי שויוה רבנן כאחד ממטא לידיה לשום בכורה: וזבין ליה לישראל במומיה. והדר שקליה למיקד מיופיה וכבוד שמכרו כהן לישראל פטור מן המתנות לפיקך לגבי ושיל (גיעל דף יב.): **בספק בכור** כ]**שאין** יג] **חליפין ביד כהן.** שלא נטל כלום מחמיו כגון דקתני מתני׳ זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום והאי זכר ספק בכור הוא שמא יגלה נקבה תחלה וילדה וילא במומו לבעלים: **שחייב במתנות.** דהכא ליכא למימר עשאוהו כאילו שמכרו כהן לישראל דהא לא (ד) יד] בחליפין ליד כהן כלום: **אי מחייבת ליה.** לספק בכור במתנות אחי למימר חולין גמור הוא ואחי למיכרי בגיזה ועבודה: **ומי מצית אמרת.** לטעמא דרבי יוסי משום גיזה ועבודה הוא: כ]**בספק מעשר.** כגון שקפץ אחד מן המעושרין לתוכם לאחרינן בפ״ב (לקמן דף נח:) כולם ילעו עד שיסתפגו וילכלו במומן ל]בבעלים ספק מעשר אין כהן בא עליו מאני לדלין לאם מעשר הוא אין לכהן אלא בו למעשר קנה שלמים ונאכל לבעלים: **ומי מצית אמרת הכי.** לטעמא דרבי מאיר משום שלא תשמש תורת מתנות: **סבר לה כרבי יוסי הגלילי** ט]דאמר אפשר לצמצם בידי שמים וכל שכן בידי אדם נימא כתנאי נמצא מכוון בין שתי עיירות לא היו עורפין ר׳ אליעזר אומר שתיהן מביאות שתי עגלות מאי לאו בהא קמיפלגי דתנא קמא סבר אי אפשר לצמצם ורבי אליעזר סבר אפשר לצמצם ותיסברא אי קסבר תנא קמא אי אפשר לצמצם אמאי לא היו עורפים יביאו עגלה אחת בשותפות ויתנו אלא ט] להני תנאי דכולי עלמא אפשר לצמצם והכא בקרובה ולא קרובות קמיפלגי דתנא קמא סבר קרובה ולא קרובות ורבי אליעזר סבר קרובה ואפי׳ קרובות מאי הוי עלה אמר רב חייא בר אבין אמר רב עמרם תנא נמצא מכוון בין שתי עיירות ר׳ אליעזר אומר שתיהן מביאות שתי עגלות וחכמים אומרים א]יביאו עגלה אחת בשותפות ויתנו מאי קסברי רבנן אי קסברי רבנן דאפשר לצמצם וקרובה ואפי׳ קרובות לייתי תרתי ואי קרובה ולא קרובות אפי׳ חדא לא לייתי אלא לאו שמע מינה קסברי רבנן אי אפשר לצמצם ואפילו בידי אדם שמע מינה: ר׳ טרפון אומר ג] [הכהן] בורר לו את היפה: מאי טעמא דרבי טרפון קא סבר ההוא דבריא נפק ברישא: ר׳ עקיבא אומר משמנין כו׳: אמר רבי חייא בר אבא אמר ר׳ יוחנן הכהן ב]נוטל ג] כחושה אמר ליה רבי חייא בר אבא לרבי יוחנן והא אנן משמנין ביניהן תנן אמר ליה ד] ג]עד דאכלת כפנייתא בבבל תרגימנא מסיפא דקתני סיפא מת אחד מהן רבי טרפון אומר יחלוקו ר׳ עקיבא אומר המוציא מחבירו עליו הראיה ואי סלקא דעתך משמנין ביניהן דבי הדדי פליגי ו] הכי נמי ליפלגי גבי הדדי אלא מאי משמנין שומן יהא ביניהן דאמר ליה לכהן איתי ראיה דבכור הוא ושקיל: והשני ירעה עד שיסתאב וחייב במתנות ורבי יוסי פוטר: מאי טעמא דרבי מאיר אמר ר׳ יוחנן הואיל וכהן בא עליו משני צדדין דאמר ליה אי בכור הוא הב לי מתנות מיניה ור׳ יוסי מאי טעמא אמר רבא ג]עשו שאינו זוכה כזוכה ואע״ג דלא מטא לידיה ה] כמאן דמטא לידיה וזבניה לישראל במומיה א״ר אלעזר הכל מודים בספק בכור שאין ו] חליפין ביד כהן שחייב במתנות הכל מודים מאן ר׳ יוסי פשיטא עד כאן לא קא פטר ר׳ יוסי התם אלא דחליפין ביד כהן דעשו שאינו זוכה כזוכה אבל אין חליפין ביד כהן לא מהו דתימא טעמא דרבי יוסי דקסבר דאי מחייבת ליה במתנות אתי ליה לידי גיזה ועבודה אע״ג דאין חליפין ביד כהן ז] קא משמע לן ומי מצית אמרת הכי ח] והתני סיפא שהיה רבי יוסי אומר כל לצמצם מותו שקדם הוי ועדיין לא נתחלק הבכור ויש לחלות ההיא בזמן שהיה בית המקדש קיים (מולין דף ע.) גבי הא דתניא רבא הלכו בחיבריס אחר הרוב ויש לחלות ההיא בזמן שהיה בית המקדש קיים (דף ס:) דלפילו סבר מי אפשר לצמצם כיון דאין יכול להכיר מי זה קדש מאהו לאחירו ואתכוין לקרות אניסא עשירי ובבא אחת קדשו לא דמי לקרא לעשירי עשירי ואע״ג דאחד עשר עשירי ובסמוך דקאמר התם דכל בבא אחת מרובייהו קדשי לאו ממש בבא אחת בצמצום אלא כדפרשינן ומיהו קשה דבעירובין (דף ג.) ובפ״ב דקדושין (דף נב.) פריך מהא דיליף אניס בעשירי נרבה לאחר כל שאינו זוכה אחר זה אפי׳ בבא אחת אינו ומשמע דקשה ליה הוה לן למימר לכיון דבזה אחר זה אין ט] המחרון קדוש בבא אחת לא יהא קדוש לא זה ולא זה כמו מקדש אשה ואחותה ואילך יכול להיות זה טז] ח] לל קריאת שם דילמא מהכא כיון דאי לפסר לצמצם וממה נפשך עשירי מאליו קדוש וי״ל דמבאחרת פריך הילך הוא (ה) הקדוש כיון(ו) דאינו קדוש אלא מחמת דיבורו:

אדאכלת כפנייתא בבבל תרגימנא. פירש בקונטרס בעוד ז]שהייתה אוכל ממריס בבבל ומעדן את עלמך טורחנו לייבאה וכן פירש רבינו שמואל בפ׳ בית כור (ג״ב דף קז:) וקשה דהוה ליה למינקט ממריס דכפנייתא הוא לשון גריעותא דלאחר בריס בכל מערבין (עירובין דף כח:) דכפניות אין ניקחות בכסף מעשר אלא אומר הס״פ מוטב שיהיה לך להיות אלוי ולטרוח בהלכה ולפרסה מאהייתה אוכל כפניות בבבל(י): **עשו את שאינו זוכה כזוכה.** הא לאחר בסוף כל הגט (גיטין דף ל.) גבי מלוה מעות את הכהן ואת הלוי להיות מפרים עליהם מחלוקת הא מני ר״י דאמר עשו את שאינו זוכה כזוכה אבי יוסי דהכא קאי יוסי הגלילי דאמר חד טעמא הוא דהתם נמי חליפין ביד כהן שהרי נתן לו המעות ואת קאי ז] דאבי יוסי בפ׳ אניס אוחזין (ג״מ דף יב.) גבי האוכר את הפועל יאקח בנו אחריו דאחרי התם טעמא דר׳ יוסי משום דעשו שאינו זוכה כזוכה להתם טעמא אחריני יח] משום תקנת עניים כדאחר׳ התם עניים גופייהו ניחא להו וכו׳ והשתא אמאי יט] דפריך לא קאמר מידי דהא דפסיק שמואל כר׳ יוסי בהניא דאניס אוחזין ובגיטין לא בעי לאוקמי מתני׳ דהתם כ] כר׳ יוסי אלא אמרי׳ לא מוקמינן לה כיחידאה אמת אלא לא סבר לה כר׳ יוסי בגיטין הכל

מסכת ידים
פרק ד׳ משנה ה׳

תַּרְגּוּם שֶׁבְּעֶזְרָא וְשָׁכְבָדְנֵיאל, מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם. תַּרְגּוּם שֶׁכְּתָבוֹ עִבְרִית, וְעִבְרִית שֶׁכְּתָבוֹ תַּרְגּוּם, וּכְתָב עִבְרִי, אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם. לְעוֹלָם אֵינוֹ מְטַמֵּא, עַד שֶׁיִּכְתְּבֶנּוּ אַשּׁוּרִית עַל הָעוֹר וּבְדָיוֹ:

עין משפט
נר מצוה

מתו א מיי׳ פ״ט מהל׳ רוצח הל״ח:
נ ב מיי׳ פ״ה מהל׳ בכורות הל׳ ג טוש״ע יו״ד סי׳ שיח סעי׳ ג:

רבינו גרשום

סבר לה כר׳ יוסי. ואכתי לדבא לא ידעינן דתנא קמא סבר אי אפשר לצמצם והויין רחוקות כדאמרן בתנור: ותיסברא. לתנא קמא אי אי אפשר לצמצם אם כן לא סגיא דלא הווייא חדא קרובה: ויביאו עגלה אחת בשותפות וייתנו. אם אני הקרובה תבא העגלה עלי ואם חברתי הקרובה תבא עליה: מאי הוי עלה. לרבנן אפשר או אי אפשר: אלא ש״מ אי אפשר לצמצם קסבר ומשום הכי יביאו אחת וייתנו כדאמרן: אמר ר׳ חייא משמיה דר׳ יוחנן משמנין דאמר ר׳ עקיבא היינו שישמו איזה הוא הכחוש מן האחד ויטול הכהן הכחוש בלבד: א״ל ר׳ חייא לר׳ יוחנן. בשעה שלמד זה הלכה ממנו: והא אנן משמנין תנן. דמשמע שיחלקו העלי בשוה: כפנייתא. תמרים רעים: מסיפא. מדוקיא דסיפא המוציא מחבירו ע״ה דאי ס״ד משמנין ביניהן לחלוק הכל בשוה בסיפא נמי ליפלגו בשוה: אלא מאי משמנין. שמן יהא ביניהן. כלומר דסבירא ליה לר׳ עקיבא דיד כהן על התחתונה דשמין כחוש והשומן שחברו מוטב מזה הוא ביניהן ואמר לו ישראל אייתי ראיה דהאי בכור ושקול ואי לא לית לך תו מידי: מ״ט דר׳ מאיר. דמחייב במתנות. ז]לר׳ עקיבא לא צריך למיבעי מ״ט מחייב משום דכיון דמצריך ליה רעייה ומסתאב ודאי דינו שיהא חייב במתנות הואיל ואסתאב ליה אלא לר׳ מאיר דלא מצריך ליה ליסתאב אמאי מחייב במתנות הא אכתי יש לו דין בכור עליו: אמר ר׳ יוחנן הואיל וכהן בא עליו מב׳ צדדין כו׳. ומשום הכי אפי׳ לא נסתאב חייב במתנות: ואית ספרים דכתיב בהו מ״ט דר׳ עקיבא ומתרצי נמי לטעמיה הואיל ובא עליו כהן כו׳: עשו את שאינו זוכה בו כהן שהוא ביד ישראל שפטור מן המתנות כזוכה באותו שהוא ביד כהן שפטור ואע״ג דלא זכה ביה באידך שורוה רבנן כמאן דזכה ביה וחשוב כמו שמכרו לישראל בכור במומו בשביל זה שזכה בו כהן לעצמו נמצא שחליפיו דאותו של ישראל הוא ביד כהן ומכר לו הכל הגוף והמתנות הילכך פוטר ר׳ יוסי: הכל מודים בספק בכור שאין חליפיו ביד כהן. כגון ספק זכר ונקבה דאין כאן לכהן כלום אותו ודאי חייב במתנות: מהו דתימא טעמא דר׳ יוסי. לאו משום חליפין אלא משום דאי מחייבת ליה במתנות סבר חולין הוא ואתי לידי גיזה. הילכך דאע״ג דאין חליפין ליפטר: קמ״ל. ר׳ אלעזר דמשום חליפין הוא והיכא דאין חליפין חייב: ומי מצית אמרת הכי. דנסיק אדעתין דר׳ יוסי משום דאי מחייבת ליה אמר: והתני סיפא. בפירוש ר׳ יוסי אמר

ג) דכרי רבינו מיט מוכן דכמה לכמולה סמם מתני׳ דכוח ר״מ וכ״ש שניסס שלינא דכ״ע ור״ש ומלקו ולד״ה הכמי ירעה עד שיסתאב וע״ש.

מסורת
הש״ס

גמ׳ ט)[לעיל ט. יבמות יט. כח. שבועות לב.] **ג)**[ב״ב קז:] **ג)**ב״מ יב: גיטין ל. **רש״י ד)** ב״ל שהיית ה) שלא כמ מגילה ליד ב״ק **ו)**שייך לע״ב **ו)**בעלים הס״ד ואמ״כ מה״ד ספק מעבר אין כהן ב״ק **תוס׳ ח)** ב״ל דלד קריאת הפס דיליה כו׳ לעמלם ממה נפשך כו׳ **ט)**לא אפשר לצמלם אינו קדום ב״ק **י)**[ובערוך ערך כפמ פירש פירי של ממר שאינו מתבטל בעולם]

הגהות הב״ח

(א) **גמ׳ הכא** נמי ליפלגו:
(ב) **רש״י** ד״ה והא משמנין וכו׳ שיפה השומן מתבירו ואותן:
(ג) ד״ה וחכן וכו׳ לגבי ואיל בפירקין דף מו הס״ד:
(ד) ד״ה שחייב וכו׳ דהא לא **באו** חליפיו:
(ה) **תוס׳** (ד״ה הקדוש) ד״ה אפשר וכו׳ הוא קדוש כיון דאי אפשר לצמצם אינו קדום כו׳:

עין משפט
נר מצוה

מתו א מיי׳ פ״ט מהל׳ רוצח הל״ח:
נ ב מיי׳ פ״ה מהל׳ בכורות הל׳ ג טוש״ע יו״ד סי׳ שיח סעי׳ ג:

פניני רש״י

עשו שאינו זוכה כזוכה. במקומות הרבה מפני מקנה עבד כן לרבי יוסי בהניחקן (גיטין דף נב:) עני המקנה בהמה הזיח ומקודות חיוח ועופות ומילמת מרס... ובגמרא לעיל מוחזין (ב״מ דף יב:) הסוכר את הפועל יקנו בנו אחריו דלמ על פי שאין זכיה לקטן עשאוהו סוכה וכבולן ר״ל מפני מקנה עבד: (גיטין ל.)

שיטה מקובצת

ג] אלא דכר״ע להני תנאי אפשר: ג] אומר הכהן בורר: ג] כחוש אות ה׳ נמחק: ד] א״ל אדאכלת כפנייתא בבבל תרגימנא אנן הכא מסיפא: ה] לידיה דכהן שינתנו רבנן כמאן כר׳ וחבניה ניהליה לישראל: ו] חליפיו ביד וכצ״ל לקמן בסמוך: ז] כהן נמי: ח] הכי והא תני: ט] השור האחד מחבירו: י] ומעדן את עצמך: יא] ומהדרנא ליה ניהלך: יב] דידיה הוא שויוה תיבת ניבהו נמחק: יג] שאין חליפיו ביד כהן שלא נטל כהן כלום תחתיו כגון מתני׳ דקתני זכר: יד] בחליפיו ליד: טו] אין ס״א האחד עשר קדוש: טז] זה דלד קריאת: יז] קאי אר׳ יוסי דבפ׳: יח] אחרינא הוא משום: יט] למאי דפריטית: כ] דהתם כיחידאה כר׳ יוסי אמרי׳ לא מוקמינן:

הכל מודים בשנים שהפקידו אצל רועה בו'. בפרק המפקיד (ב"מ דף מ:) פריך דרבינא מלרבינא מהא לימא רבא דבשמי כריסות הוה ליה למידק כו': **שמניח** רועה ביניהם ומסתלק. אין זה דהוי כמאן דזכיה ליעקוב מלא מי אמרת בשלמא טעמא דר' מניח גזילה ביניהם ומסתלק ופריך בפ' המפקיד (שם.) ושקלי ליה כולהו וחזלי והאמר ר' אבא בר זבדא ספק הגוח לכתחלה לא יטול ואם נטל לא יחזיר ומפרש דמניח דקאמר גבי גזל הייטו שיעיט בידו מי ביד בית דין עד שיתברר של מי הוא אבל הכא לא מייעינן מי שקלי לה כולהו וחזלי דמיירי כשהפקידו [ס] ולו אלא מדעתו ואינו מוטל עליו לשמור ולא הוי כ"ל [ע] בספק היוגח ואי מסתלק להכא בעי למימר שיתלוקו ביניהם הוי ממש כמו [כ] דרבי טרפון ואם רוצה לומר מסתלק וכל דלליס גבר [כא] לריך לומר להא דמדמי להא דר' טרפון לגניס שהפקידו אצל רועה הכי קאמר לריון להתם כל דלליס גבר ולא מלריכן בית הדין מחזירו עליו הלהיה סבלת הוא לתקן [כב] כמו כן גבי כהן [ע](שיתלוקו):

אקנויי קא מקני ליה מקום **בחצרו**. ואפי' לא קנה קנין קא קני דגמר ומשעבד [כג] ונפשיה מי נמי כמה פעמים הרועה פותח ונועל בלתמי[פ] מיזיל ליה ותמוד ותפתח ובדשות בעל הבית קא מחזיק:

כל שחליפיו ביד כהן פטור מן המתנות ורבי מאיר מחייב חליפין ביד כהן אין אין חליפין ביד כהן לא מהו דתימא ר' יוסי [פ] לדבריו דר' מאיר קאמר ליה לדידי אפי' אין [ג] חליפין ביד כהן דאי מחייבת ליה במתנות אתי ליה לידי גיזה ועבודה לדידך אודי לי מיהא היכא [ג] דחליפין ביד כהן דעשו שאינו זוכה כזוכה ואמר ליה ר' מאיר לא [ד] ואמר רב פפא הכל מודים בספק מעשר [א] שפטור מן המתנות הכל מודים מאן ר' מאיר פשיטא עד כאן לא קמחייב ר' מאיר התם אלא [ה] בספק בכור הואיל ובא עליו כהן משני צדדין אבל ספק מעשר לא מהו דתימא טעמא דר' מאיר דלא תשתכח תורת מתנות [ו] אפילו ספק מעשר נמי קא משמע לן ומי מצית אמרת הכי והקתני סיפא שהיה ר' יוסי אומר כל שחליפיו ביד כהן פטור מן המתנות ורבי מאיר מחייב מהו דתימא ר' מאיר אפי' ספק מעשר מחייב והא דמיפלגי בחליפין להודיעך כחו דרבי יוסי דפטר אפי' היכא דכהן בא עליו משני צדדין קא משמע לן: מת אחד מהן רבי טרפון אומר יחלוקו: אמאי יחלוקו ניחזי אי שמן מית דכהן הוא והאי דאיכא דבעל הבית ואי כחוש מית דבעל הבית מית והאי דאיכא [ז] דכהן הוא אמר [רבי] אמי חזר בו ר' טרפון: ר"ע אומר המוציא מחבירו עליו הראיה: אמר רבי חייא [פ] משל דר' טרפון למה הדבר דומה לשנים שהפקידו אצל רועה שמניח רועה ביניהם ומסתלק ומשל דרבי עקיבא למה הדבר דומה לאחד שהפקיד אצל בעל הבית שהמוציא מחבירו עליו הראיה אלא במאי פליגי ר' עקיבא פליג בשנים שהפקידו אצל רועה שמניח רועה ומסתלק ור' טרפון פליג באחד שהפקיד אצל בעל הבית [ק]אמר רבא ואיתימא רב פפא הכל מודים [ב]בשנים שהפקידו אצל רועה שמניח רועה ביניהם ומסתלק ובאחד שהפקיד אצל בעל הבית [ג]שהמוציא מחבירו עליו הראיה לא נחלקו אלא בחצר בעה"ב ורועה כהן [ט] רבי טרפון סבר אקנויי קא מקני ליה בחצירו [פ] [י] [ג]וניחא ליה דליתעביד מצוה [בממונית] והוה ליה כשנים שהפקידו אצל רועה שמניח רועה ביניהן ומסתלק ור"ע סבר כיון דאית ליה פסידא לא מקני ליה מידעם והוה ליה כאחד שהפקיד אצל בעל הבית שהמוציא מחבירו עליו הראיה: **מתני'** [ד]שתי [יפ] רחיליו שלא ביכרו וילדו שני זכרים [ג] שניהם לכהן זכר ונקבה הזכר לכהן שני זכרים ונקבה אחד לו ואחד לכהן רבי טרפון אומר הכהן בורר לו את היפה רבי עקיבא אומר [ה]משמנין ביניהן והשני ירעה עד שיסתאב וחייב במתנות רבי יוסי פוטר מת אחד מהן רבי טרפון אומר יחלוקו ר' עקיבא אומר [ו]המוציא מחבירו עליו הראיה [ז]שתי נקבות וזכר או שני זכרים ושתי נקבות אין כאן לכהן כלום [ח]אחת ביכרה ואחת לא ביכרה (ג) וילדה שני זכרים אחד לו ואחד לכהן ר' טרפון אומר הכהן בורר את היפה ר' עקיבא אומר משמנין ביניהן והשני ירעה עד שיסתאב וחייב במתנות רבי יוסי פוטר שרבי [ג]יוסי אומר כל שחליפיו ביד כהן פטור מן המתנות ורבי מאיר מחייב מת אחד מהן ר' טרפון אומר יחלוקו ר' עקיבא [ט]המוציא מחבירו עליו הראיה [י]זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום: **גמ'** צריכא דאי אשמועינן קמייתא בההיא קאמר ר' עקיבא [יב] דתרי מחדא אבל [ד] רחיליו שלא ביכרו דתרי מחדא וחד מחדא אימא מודי ליה לר' טרפון דהך דילידא חד שביח טפי ואי אשמועינן הא בהא קאמר רבי עקיבא דתרוייהו לא ביכרו אבל אחת ביכרה ואחת שלא ביכרה וילדו שני זכרים אימא מודי ליה לר' טרפון דהך שילמה שני זכרים המס כמאר ר"ע כהן נוטל כחוש: **משום דתרי מחדא.** רמל נפוק ומספקא מילתא והמוציא מחבירו עליו הראיה: **אבל שתי רחלים.** שילדו שני זכרים ונקבה דתרי [יפ] נפקו ממלא ומל ממלא: **אימא מודי ליה** [יט] [ז]**רבי טרפון.** לכהן בורר לו את היפה לשיעלה הוא יפה שילא יחיד ולא היתה הנקבה עמו וזכו ולמי נכור גמור: (ו) [כ] **והך דילידא חד שביח טפי.** שניס מעולה:

כל שחליפיו בו'. מי אמרת בשלמא טעמא דרבי מאיר גבי נכור מסוס דבא עליו [ג] מצני למדני מהא דקתניא ר' יוסי [ד](הס"ס) דהוליל ומחליפיו ביד כהן פטור למימר יכול מי נכור הוא כולו לידי הוא היפה: **חזר בו רבי טרפון.** מקמייתא למאר כהן בורר לו את היפה וסבר לבשניים יש חלק בשניסה: **לשנים שהפקידו אצל רועה.** שמי בהמות ומתה מחמת ואין ידוע של מי מתה: **שמניח רועה** [ו]**בין שניהם.** למלקה ומסתלק להכא ליכא למימר המוליא מחבירו [ה] [ז] ומצני' נמי דקאמר רבי טרפון יחלוקו כגון שמוח ספק נכור סמי ומסר לרועה ואמי בעל הבית וכהן בא עליו נכנוסה כהן ונכנוסה כשיוולדו מיד דמיקני ליה מליטו: **דניחא ליה לאיניש דתתעביד מצוה בממונית.** שיגדלו נכנוסותיו של כהן ואמילו והוה ליה חלר של שניסה והוי הסי חלר כי רועה וכמילו שניס הפקידו חלל לילך מולקין בברשות שניסה עומד: **פסידא.** [י] היכא דליכא ספיקא מפקיד בעל הבית מי קיימא חלר ברשות כהן: **מתני' אחד לו.** שהרי היתה נקבה עמו ואיכא למימר נקבה ילחת חמלה: **משמנין ביניהן.** כהן נוטל כמוח: **יחלוקו.** למזר בו ר' טרפון מקמייתא: **שני זכרים ושתי נקבות אין כאן לכהן כלום.** דאיכא למימר כל חדא וחדא ילדה זכר ונקבה ויצחת נקבה חמלה: **שחליפיו ביד כהן.** שהכהן נוטל חמת מן הספיקות פטור החמר מן המתנות דעשו חת שמיהו זוכה כזוכה: **זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום.** דשמח חותה שלח ביכרה ילדה הנקבה וחותה שכנר ביכרה ילדה זכר: **גמ'** קמייתא. רחל

גמ' ג) ס"מ מ: ב)[לקמן נח. פסחים ד: ב"מ כט:] ג) [לקמן לה:] **רש"י** ד) ל"ל מלמדנו וגי' ל"ק לגמריה ס) [מפשר דפוטר עי' ל"ק ו) חותה חמת הנשמרת אין ל"ק ז) לר' טרפון ל"ק **תוס'** מ) [אלו ל"ק ע) כ[פפק ל"ק י) ל"ק מ"ו **יפ**) גיטין עז:

נא א מיי' פ"ע מהל' בכורים הל"ג:

נב ב מיי' פ"ה מהל' בכורות הלכה ה סמג עשין ריל טוש"ע יו"ד סי' שיח סעי' ו:

נג ג מיי' שם הל"ו טוש"ע שם סעי' ג:

נד ד ה ו מיי' פ"ה מהל' בכורות הלכה ב סמג עשין דם טוש"ע יו"ד סי' שיח סעי' ב:

נה ז מיי' שם סמג עשין קמד טוש"ע יו"ד סי' שיח סעי' ג:

נו ח ט י מיי' שם טוש"ע שם סעי' ד:

הגהות הב"ח

(ס) **גמ'** כתלרו דניהא ליה:
(ע) **שם** במשנה שני זכרים נותן לשיהס:
(פ) **שם** גם ביכרה וילדו כו' ר' מחיר כל"ל ותות ו' נמחק:
(צ) **גמ'** אבל שתי רחלים שלח ביכרו:
(ק) **רש"י** ד"ה שמניח וכו' מתניתין עליו הראיה ומתני':
(ר) ד"ה דהך לילמלא חל:

שיטה מקובצת

ג) יוסי אע"ג דאין חליפיו נמי פטור והא דקתני חליפיו לדבריו: **ד)** אין חליפיו ביד כהן נמי פטירנא דאי: **ג)** היכא דחליפיו ביד אות ן' נמחק: **ד)** לא קמ"ל אמר רב פפא אות ר' נמחק: **ה)** אלא הואיל וכהן בא עליו משני תיבות בספק בכור ואות ר' נמחק: **ו)** מתנות ואפילו ספק: **ז)** דאיכא בריא דכהן הוא אמר רבי אמי: **ח)** חייא בר אבא א"ר יוחנן משל: **ט)** כהן. עיין בתוס' לקמן דף לה ע"ב: **י)** דניחא ליה אות ר' נמחק: **יא)** שתי רחלות. עיין בתוס' דף ט: **יב)** עקיבא דכהן נוטל כחוש משום דתרי מחדא היא דאיתילד ואיכא למימר קמא ברי ואיכא למימר בתרא ברי ואמר ליה לכהן זיל ואייתי ראיה ואפיק אבל: **יג)** עליו הכהן משני כר' יוסי תלמודא דהוראי: **יד)** תיבות ודאי טעמא לאו נמחק: **טו)** הוא חייב הס"ד: **טז)** מחבירו עליו הראיה: **יז)** פסידא כגון היכא דאיכא ספיקא דמפסיד בעל: **יח)** דתרי זכרים מחדא נפקו: **יט)** ליה לר' טרפון: **כ)** דהך דילידא אות ר' נמחק: **כא)** הוי כספק: **כב)** כמו יחלוקו דר"ט: **כג)** גבר כיון דאין אחד מהם מוחזק צריך לומר: **כד)** לתקן כאן גבי תיבת כמו נמחק ותיבת כן ל"ש: **כה)** ומשעבד ליה חצירו אי נמי וכו' תיבת נפשיה נמחק:

רבינו גרשום

כל שחליפיו כו'. אלמא דטעמיה משום חליפין: מהו דתימא ר' יוסי. לא בעי חליפין אלא לדבריו דר' מאיר קאמר וכו' להכי איצטריך ר' אליעזר למימר דחייב: בספק מעשר. כגון קרא לתשעיי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי שלשתן מקודשין העשירי מעשר והחשיעי קרב במומו ואחד עשר קרב שלמים והיינו ספק מעשר שפטור מן המתנות דאין יכול לבוא עליו משני צדדין וכ"ש מעשר ודאי דפטורה דהוי קדשים קלים וישראל אכיל ליה כוליה חוץ מאימורין: ור' מאיר מחייב. אלמא דאין מחייב ר' מאיר אלא מבכור דבא משני צדדין אבל במעשר לא מחייב ולא איצטריך דרב פפא: אכתי איצטריך מהו דתימא ר' מאיר כר' קמ"ל רב פפא דפטר לדברי הכל: ואמאי יחלוקו. הא אמר איהו דהכהן בורר לו את היפה ההוא דבריא נפק ברישא: וניחזי. השתא אי שמן מית והיינו דבריא דכהן הוא כו': חזר בו ר' טרפון. ממאי דאמר מעיקרא בורר אלא סבר דיחלוקו אפי' שניהם חיים: ר' עקיבא אמר המוציא מחבירו עליו הראיה כו'. כלומר דברשותא דבעה"ב קאי וכהן בעי איתורי ראיה: לשנים שהפקידו אצל רועה. אע"ג דאיכא למימר שרועה מניח ביניהם ומסתלק אפי' הכי קאמר ר' עקיבא שהמוציא מחבירו עליו הראיה: ור' טרפון פליג באחד שהפקיד. כלומר דלא פליגי אלא הכל מודים בשנים ובאחד כו': הכל מודים בשנים שהפקידו אצל רועה. היינו אם מסר בעה"ב בהמתו שלא ביכרה לרועה דיש עליה נמי רשות כהן וילדה ב' זכרים ברשות הרועה ודאי יש דין שיחלוקו. ובאחד שהפקיד אצל בעה"ב כגון שברשות בעה"ב והבהמה מסרה בעה"ב לרועה כהן: ר' טרפון סבר אקנויי אקני ליה. בעה"ב לרועה כהן מקום בחצרו שיהיה בכורו שם דניחא ליה לבעה"ב דתיתעביד מצוה בחצרו שיגדל בכורו של כהן שם והוה ליה כשנים שהפקידו אצל רועה ב' הן הכהן ובעה"ב והחצר היא הרועה שיש לשניהם רשות בה: שמניח גזילה ביניהן. הילכך יחלוקו: ור' עקיבא סבר כיון דאית ליה פסידא. לבעל הבית דזימנין דמית הבכור ואתי כהן ואמר לא בכור מית אלא חדא בהמה דירך מית ומשום הא חששא לא מקני ליה מקום והוה ליה כהן אצל חצר כאחד שהפקידו אצל בעה"ב והמוציא מחבירו ע"ה. להכי נקט שנים שהפקידו אצל רועה ואחד שהפקידו אצל בעה"ב שכן דרך בני אדם ב' מפקידין בהמתן אצל רועה ואחד דרכו להפקיד אצל בעה"ב: דהך דילדה חד שביח טפי שהיה בריוח שלא דחקו והוה הבכור ודאי ולימא אפי' לר' עקיבא יטול השמן הכהן: בהא ב' רחילות שלא ביכרו קאמר ר"ע דהכהן נוטל כחוש משום דתרוייהו לא ביכרו ומספקא לן איזו ילדה הכחוש אם זו שילדה זכר ונקבה אם זו שילדה זכר לבדו שצריך ראיה